

OMIESZKAWAĆ (84) *vb impf*

omieszkać (78), **omięszkać** (6); omieszkać *KromRozm I, GliczKsiqż*; omieszkać : omieszkać *RejPs (17:1), Leop (1:1), UstPraw (2:1), Mqcz (11:1)*.

-łz- (71), -łł- (7), -ł- (6).

o, e oraz drugie a jasne; -aw- (51), -aw (14); -aw- *GliczKsiqż, też RejPs (6)*; -aw- : -aw- *LubPs (3:1), BibRadz (2:1), Mqcz (8:4), ModrzBaz (2:1)*.

inf omieszkać (12). ◇ *praes 1 sg* omieszkać (2). ◇ *2 sg* omieszkać (6). ◇ *3 sg* omieszkać (15). ◇ *3 pl* omieszkać (4). ◇ *praet 1 sg m -m* omieszkać (3). ◇ *3 sg m* omieszkać (6). ◇ *3 pl m pers* omieszkać (3). ◇ *fut 3 sg m* będzie omieszkać (1). ◇ *imp 2 sg* omieszkać (18). ◇ *con 1 sg m* bych omieszkać (1). ◇ *3 sg m* by omieszkać (4). *f* by omieszkać (1). ◇ *3 pl m pers* by omieszkać (3). ◇ *impers praet* omieszkać się (1). ◇ *part praes act* omieszkać (4).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w. s.v. omieszkać.

1. *Opóźniać, zwlekać, ociągać się, wstrzymywać; także wahać się; cessare, tardare Mqcz, PolAnt, Vulg; cunctari, in mora esse Modrz (57) : HistJóz D4v; TarDuch D2; na morawę łie vdali, ktorąz więcej niż przez czały miefiącz mieczem y ogniem pułtofzyli wolno. Ggiż [!] Wacław krol Czełki w łwym obozie omieszkać Także od Ołomuncza do Węgier łie vdali MiechGlab 14; RejPs 99; tho imię pobudzało mię wełnie abyć nie omieszkać/ ale abyć vliłnie dufiać mężnie połtepować HistAl C2v; LubPs hhv; BibRadz Ps 39/18; Aeschinus ociose cessat, prandium corrumpitur, Ey długo go nie małz/ długo omieszkać/ obyad kwásnieye. Mqcz 45c, 45c, 311b; HistRzym 80; RejPos 49v, 60; BudBib Iob 37/4; ModrzBaz 104v; MWilkHist E2v; Lecz lud oczekiwał Záchariałzá: y dziwowáli się że tak omieszkać [quod tardaret ipse; iż długo trwał Leop] w kościelie. WujNT Luc 1/21, Matth 25/5.*

omieszkać czego (1): Afferre moram et tarditatem alicui rei, Omieszkać czego. Mqcz 441b.

omieszkać do czego (1): Iżby tedy do téy połługi nieomieszkać SarnStat 1197.

omieszkać do kogo [= komu] z czym (1): Modlitwa ábi Pan Bog z rátkunym á s wlpomożeniem łwym do łwych wiernych omieszkać nie raczył LubPs K4 marg.

omieszkać komu (10): RejPs 113; Nye omyełkaway [Panie] wyernym twym s wlpomożenym twoim. LubPs L2; BibRadz Ruth 1/13, 2.Petr 2/3; Detineo, Zádzierzawam kogo/ omieszkać komu. Mqcz 447c; RejAp 9; BudNT 2.Petr 2/3; Ktorem łąd zdawná nie omieszkać/ y zátráćenie ich nie drzemie. WujNT 2.Petr 2/3. Cf omieszkać co komu, komu czym.

omieszkać co komu (1): A ielłiby Striy będąć opiekunem chytrze iey omieszkać čás/ tedy przez iego woléy może zá muž isdz. SarnStat 641.

omieszkać komu czym (1): nie racz miłóciwie nam omieszkać wlpomożeniem łwoiem RejPs 208v.

omieszkać kogo z czym (1): á tak też moy pánie nieráčz mię omieszkać z rátkunym łwoiem RejPs 211.

omieszkać na co (5): przeto pokornie prołłę nieomieszkać, miłóciwie ná w łpomożenie moie. RejPs 58, 43, 87v, 188; RejPos [254] marg.

omieszkawać z czym (6): *RejPs* 113; *LubPs* L2; *RejAp* 9; gdzież go [Jezusa] kolwiek prośili/ áby im wyłożył łowá swoie święte/ nigdy s thym nie omieszkawał/ nigdy łie długo nie dał prosić *RejPos* 126. *Cf omieszkawać do kogo z czym, kogo z czym.*

cum inf (18): a nieomieszkał ratowac nas gdy by tobie co łprzeciwnego miało przidz nanas *RejPs* 102v, 32, 83v, 88v, 89v, 100v (9); Słubiłeli co Pánu Bogu/ nieomieszkał łpełnić. *Leop Ecclē* 5/3; Nieomieszkał náwrócić łie do Páná/ á nie odkłáday dzień zá dzień *Leop Ecclē* 5/8; *BibRadz Ruth* 1/13; *BielKron* 72v; *RejPos* 47v, 49v; *ModrzBaz* 5; *SkarŻyw* 557; *WujNT Luc* 12/45.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): PAnie boże moy nic nieomieszkał ábyś z łprzeciwnołci moich wydarł mię á pokwá łie co rychley ku rátkowu memu *RejPs* 102.

W przeciwstawieniu: »być rychło... omieszkawać« (1): iż gdy ony wężły blizu łiebie łá/ tedy też iedno dziecię po drugim richło będzie/ ale gdy od łiebie daleko będą/ tedi theż płod ieden za drugim będzie omieszkał *FalZioł* V 35.

W charakterystycznych połączeniach: *omieszkawać (tak) długo (2), tak (2); nic nie omieszkawać (5).*

W przen (3): *BibRadz 2.Petr* 2/3; A włákomłtwie zmyłonemi łowy wámi kupczyć będą/ ktorym łąd zdawná nie omieszkał [non cessat]/ y zátrácenie ich nie drzemie. *BudNT 2.Petr* 2/3; *WujNT 2.Petr* 2/3.

2. *Zaniedbywać, pomijać; pozbawiać się, utracáć; neglegere Mącz, Modrz; cessare, defraudare, transgredi PolAnt (23):*

omieszkawać czego (16): *LibLeg* 10/95; *KromRozm I N4; GliczKsiqż* O5; Winá ná Stárołty y ná ty co dzierzá Krolełtwá/ omieszkałá gránic *UstPraw* A3v; *OrzRozm* V3; *Mącz* 98c, 510b; *RejZwierc* 95; Nie omieszkał łobie czáfu wesołego [Ne defraudes a bona die] *BudBib Ecclē* 14/14; *ModrzBaz* 45; mamy odpráwowác té *criminalia*, ná káżdą Srzodę/ Piátek/ y Sobotę/ nie omieszkałáiąc innych łpraw Séymowi należácych. *SarnStat* 149 [idem] 857; Więc zem prozno czáłowi wplýwác nie dawał/ Y tegom y owegom nie rad omieszkał. *CzahTr [D]v, A4v. Cf Ze zdaniem dopełnieniowym.*

omieszkawać komu (3): Więc mi też dzieitek wiecey niż drugiey przybywa. Czeladź też gdzie by miałá robić co inego/ Wiele mi omieszkałá łtrzegác wczáfu twego. *HistLan* B; *BudBib Ecclē* 14/14; *Cf omieszkawać komu w czym.*

omieszkawać komu w czym (1): Y niechciał omieszkać thego okazáć/ iáko był on nigdy w žádney náuce wiernym łwym omieszkać nie raczył. *RejPos* 41.

omieszkawać kogo z czym (1): Byś nye raczył omyełkáváć mnye z obroná łwoyá *LubPs* bb6v.

cum inf (3): yelly by panowie stharołthowie wczem łvdziom spraviedlywołci vkraczály albo czynycz omyełkowały *LibLeg* 6/158; *UstPraw* A3, A3v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [z zapowiednikiem: to; aby (1), co (1)] (2): *Mącz* 35b; áby tego żaden nie omieszkał [non transgrediatur]/ aby te dwa dni święcił iáko łá opifáne y pewnego czáfu połtánowione ná káždy rok. *BudBib Esth* 9/27.

Szeregi: »przestawać lub omieszkawać« (1): Kto słucha niech słucha/ á kto zániechawa (*marg*) Albo przetáwa/ lub omieszkał. (–) niech zániecháwa *BudBib Ez* 3/27.

»przestrzegać a nigdy nie omieszkawać« (1): Gdy go [przyszłego kapłana] ná to [kapłaństwo] w wodzá á páłuyá ma tego [urzędu] przestrzegáć/ á nigdy nye omyełkáváć *GliczKsiqż* O5.

3. *Przeszkadzać, zawadzać; moram afferre, cessare, tardare* Mącz (4) : Quid cessas, Coż czynisz/
có omiełzkawa [!] Mącz 45c.

omieszkawać komu (2): Tardo, Omiełzkawam komu y zámiełzkawam fie sam. Mącz 441 b, 233a.

omieszkawać kogo (1): Esse alicui in mora, Omiełzkawać kogo. Mącz 428d.

Synonimy: 1. *wstrzymawać, wstrzymywać, wściągąć, zaniechawać*; 2. *pomijać, pozbawiać się, utracić, zaniedbawać, zanieczywać*; 3. *przeszkadzać, zadzierżawać, zadzierżywać, zawadzać*.

Formacje współrdzenne cf MIESZKAĆ.

Cf **OMIESZKAWAJĄCY, OMIESZKAWAN, OMIESZKAWANIE**

MŚ